

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Tredje behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om krigsmateriel m.v.

Af justitsministeren (Engell).

(Fremsat 17/1 90. Første behandling 21/3 90. Betænkning 10/5 90. Anden behandling 18/5 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Ole Espersen (S):**

Jeg skal ganske kort begrunde, hvorfor min gruppe undlader at stemme til dette lovforslag ved tredjebehandling.

Der er tale om at realisere nogle tanker, der tydeligt bærer præg af, at de er fremsat for en 4-5 år siden. Det er et forslag, der efter vores mening ingen praktisk betydning har i dag, og det kan vi glæde os over. At lette våbenproduktionen ved at kunne tilføre udenlandsk kapital var måske økonomisk fornuftigt for en 4-5 år siden, da det blev fremsat, men i dag synes vi, at tiden er forpasset til at indrette vores industri herpå.

Den anden grund til, at vi undlader at stemme, er, at det, der oprindeligt var Det Radikale Venstres forslag, var, at man som lønmodtager skal kunne sige nej til at deltage i produktion på en virksomhed, hvis den omstilles til våbenproduktion, uden at miste dagpengereetten. Det mener vi også er et helt upraktisk forslag i vore dage.

Det, der kunne have tilføjet forslaget noget reelt, kunne have bevirket noget nyt og fornuftigt, det har man fra flertallets side ikke ønsket at medvirke til at få gennemført. Man vil ikke medvirke til, at der ikke længere på danske skibe kan transporteres våben til f.eks. private organisationer, der deltager i narkotikahandel.

Man bruger argumenter, der ikke er af nogen betydning. Man siger, at der alligevel vil være nok transportkapacitet. Jamen så kunne man li-

ge så godt sige, at der ikke er nogen grund til, at man regulerer våbenproduktionen i Danmark og undertiden forbyder den, for der vil altid være nok til at producere våben alligevel.

Man siger, at kontrol på danske skibe i sejlskib mellem tredjelande ikke kan gennemføres, og så kan man ikke vedtage lovforslaget. Det er jo ikke rigtigt. Der gælder en lang række regler for danske skibe, der sejler mellem tredjelande, hvor kontrollen forudsættes at kunne ske, og det vil den naturligvis også kunne, når det drejer sig om forbudte transporter.

Man siger, at kontrollen, når det drejer sig om eksport, skal ske ved toldstederne. I den forbindelse kunne man jo spørge regeringen, om det vil det sige, at man forventer, at der stadig væk vil være toldsteder ved de danske grænser også i løbet af et par år.

Og så har man ikke medtaget i betænkningen – og det kan jeg godt forstå – det, man hidtil har sagt, nemlig at dette må reguleres på internationalt grundlag. Jeg har gentagne gange spurgt især Det Konservative Folkeparti, om man så har taget initiativ til nogen form for regulering af dette emne på internationalt grundlag. Svaret har hver gang været nej.

Svaret er fortsat nej, og derfor må vores konklusion være, at der ikke er noget ærligt ønske om at medvirke til at forhindre, at danske skibe i det store omfang, det nu foregår i, foretager illegale våbentransporter.

Vi ser altså ikke, at der er ret megen fornuft i lovforslaget. Det medfører ikke nogen reelle ændringer, og derfor undlader vi at stemme.

Justitsministeren (Engell):

Jeg er meget tilfreds med, at det her ved tredjebehandling nu ser ud til, at vi efter en – også på dette område – meget langvarig, ja årelang, behandling af forslaget om modernisering af krigsmaterielloven nu kan samle et flertal i Folketinget for vedtagelsen.

Det, der kalder mig herop, er hr. Ole Espersens betragtninger. Kendsgerningen omkring søtransporterne er jo, at et forslag som det, Socialdemokratiet stiller, med sikkerhed ville have nogle negative effekter – det er bl.a. belyst gennem de redegørelser og kommentarer, der er fremkommet fra Danmarks Rederiforening – uden at det modsat ville have nogen påviselig betydning for så vidt angår, at den danske skibsfart på det område jo kun er en meget, meget lille del af den samlede tonnage.

[Justitsministeren]

Jeg synes også, der er noget modsætningsfyldt i Socialdemokratiets holdning. Her tænker jeg på de bemærkninger, hr. Ole Espersen gjorde indledningsvis om spørgsmålet om modernisering af krigsmaterieloven, al den stund Socialdemokratiet i Forsvarskommissionens betænkning, der jo kom for ikke så forfærdelig længe siden, har givet udtryk for, at man er enig i, at hvis Danmark skal kunne deltage fuldt og helt i det samarbejde, der er på dette område i Europa, bl.a. også set i lyset af den amerikanske teknologiske udvikling, så er det vigtigt, at den danske lovgivning moderniseres og ajourføres.

Jeg synes med andre ord, at der er noget selvmodsigende i, at Socialdemokratiet gennem sin deltagelse i Forsvarskommissionens arbejde har tilkendegivet, at man er enig i, at der er et behov for en modernisering af denne lovgivning, og så her ved tredjebehandlingen vælger at undlade at stemme til dette lovforslag.

Men det bliver vedtaget, og det er det, der for mig er det afgørende, selv om jeg naturligvis havde håbet på, at Socialdemokratiet havde valgt en mere positiv holdning.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Om det sidste blot dette, at det jo efterhånden er ganske lang tid siden, at denne betænkning blev afgivet, og den udvikling, jeg refererede til, har i høj grad fundet sted netop efter denne betænkningens afgivelse.

Så kender jeg naturligvis godt Rederiforeningens holdning. Det er bare ikke rigtigt, når der siges fra Rederiforeningens og fra ministerens side, at det ikke vil betyde noget, at man ikke vil forbyde danske skibes transportere. Danske skibsredere – især inden for coasterflåden i øvrigt – har indrettet sig på og har været utrolig dygtige til at transportere våben. Der fabrikeres skibe, der alene har dette formål. Og jeg synes, det er beklageligt, at Folketingets flertal ønsker at opretholde en situation, hvor danske skibsejere specialiserer sig i transport af våben.

Vi ved godt, hvortil disse transportere er gået. De er gået til Iran-Irak-krigen, de går til narkotikahandlere, de går til Lysende Sti i Peru og mange andre steder. Jeg synes, det er et svaghestegn, en alt for stor respekt for Rederiforeningen – dem begge to – en respekt, der ikke er

noget grundlag for at have, når man fra regeringens side modsætter sig selv dette utrolig beskedne forslag i forhold til det, vi oprindeligt gerne ville have gennemført.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Afstemning***Lovforslaget**

vedtoges med 68 stemmer (KF, V, FP, RV, CD, KRF, Steenholdt (Grøn.) og Hugo Holm (UP)) mod 16 (SF); 33 (S) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Fortsættelse af anden behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om erhvervsfremme.

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 17/1 90. Første behandling 30/1 90. Betænkning 8/5 90. Første del af anden behandling 10/5 90. Tilføjelse til betænkning 17/5 90).

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænkningen.

Der var stillet 2 ændringsforslag i tilføjelsen til betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Bjørn Westh (S):**

Dette lovforslag har haft en mærkværdig skæbne her i Folketinget.

Lige inden jeg gik herved, fik jeg en opringning fra en person, der er meget interesseret i den regionale erhvervsudvikling, og som spurg-